

előteremtésében az örmény közösségre is számítunk” – fogalmazott Kulcsár László.

Szeptemberre kell lakható legyen a tetőtér, akkorra terveznek oda egy rendhagyó eseményt. „Ha valamit nem látunk, lehet, hogy nem is létezik. Márpedig vannak olyan örmény kincsek Gyergyószentmiklóson, amit az egyszerű ember sosem láthatott, nem értékelhetett. Most megmutatjuk egy kiállítás keretében” – közölte a plébános. Lesz a kiállított tárgyak között több száz éves miseruha, eddig elrejtett kelyhek, olyan könyvek, melyek unikumok, és talán a legrégebbinek számítanak egész Székelyföldön. A kincsek közé sorolta Gál Hunor azt a kétezer kötetes, örmény plébánián található könyvtárat is, amely felfoghatatlan eszmei értékkel bír, bátran lehet vele büszkélkedni. „Nem lehetünk zárkózottak, meg kell mutatnunk értékeinket, hogy ne csak mi csodálkozzunk a kincseken.”

Mint elmondta, a szándék az, hogy megmutassák, ami e közösség értékét jelenti, nyitottan, a más felekezetű városiakoknak

is, hisz ez a gyergyóiak közös büszkesége kell legyen. A lelkipásztor további tervekről is beszélt, amely magában foglalná a közösségi ház udvarának térré alakítását. Olyan találkozóhelyé, amely a város körforgásának részét képezi majd. A közösségi ház bővítése és a tér rendezési szándéka mellett a közösség is épül, ha nem is egyik napról a másikra.

„Egy kicsit elhült közösség kezdett megmozdulni. Meglátszik ez a gyerekek csoportján, a kóruson, vannak, akik felajánlották, szívesen hozzájárulnak a templom harangjainak és festett üvegablakainak rendbetételéhez. Ezek olyan jelek számomra, hogy érdemes dolgozni, van, aki igényli munkánkat. Persze, vannak még, akik ellenkeznek vagy akár kételkednek, de az idő nekünk dolgozik” – összegzett az örmény hívek egyházi elöljárója.

Forrás: Gyergyói Hírlap, 2016.05.31. (Szerk. megjegyzés: A tetőtér faszerkezetének beszerzéséhez néhány éve a Fővárosi Örmény Önkormányzat is 300 ezer Ft támogatást nyújtott.)

Esztergály Zsófia Zita

Kárpát-medencei nemzetiségi párbeszéd

53 civil szervezet képviselője érkezett a külföldi magyarság legnagyobb kulturális eseményére, az immár 13. alkalommal megrendezett Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fórumára. A határon túli magyar civil szervezetek hét ország közösségét jelentették: Szlovákia, Ukrajna, Románia, Horvátország, Bosznia-Hercegovina, Szerbia és Magyarország. A Fórum védnöke: *Potápi Árpád* a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára volt. Az eseményen a magyarörménységet képviselve részt vett *Esztergály Zsófia*, a Fővárosi Örmény Önkormányzat elnöke, valamint *Bálintné Kovács Júlia*, az Arménia Örménymagyar Baráti Társaság elnöke.

A június 17-e és 19-e között tartott konferenciát ünnepélyes keretek között *Csúry István*, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke nyitotta meg, aki megáldotta a közösséget és annak munkáját. A háromnapos rendezvényen számos érdekes és közösségformáló előadás hangzott el. A programok között igazi élményt jelentett, amikor kemencében megsütötték a Kárpát-medencei magyarság kenyereit. A hagyományokhoz méltón a kenyérhez mindenki hozott otthonról lisztet, sót és kovászt.

A fórumon *Esztergály Zsófia*, a Fővárosi Örmény Önkormányzat elnöke hangsúlyozta: nagyon fontos az összetartozás szempontjából a rendszeres találkozó. Az eseményt sokszínűvé és feltétlen hitelessé teszi, hogy olyan emberek tartanak előadást és képviselik közösségeiket, akik egymástól - lényegét tekintve - elzártan élnek magyarként. A civil szervezetek képviselői különféle szocializációs háttérük okán, eltérő tapasztalatok alapján közösségi szintű kulturális és közgazgatási témákról, valamint az együttműködési lehetőségekről értekeztek, az egységet keresve. Mindezt teszik úgy – fogalmazott-, hogy aktívan élték meg a rendszerváltozást és az azt követő közel 20 évet, illetve látják a civil szféra és a nemzetiségek helyzetének alakulását.

Tehát a legkomolyabb emlékekkel és szellemi értékekkel, komplex rálátással képesek véleményt formálni – tette hozzá *Esztergály Zsófia*, aki felhívta a figyelmet arra a bevett hagyományra, amellyel a megjelentek a nemzetiségi és kulturális összetartozást jelzik: a Kárpát-medencei magyarság kenyérének megsütésére.

A találkozó főrendezője *Romhányi András*, a Magyar Kollégium Kulturális Egyesület elnöke elmondta, a budakalászi találkozók azért jöttek létre, hogy a kisebbségben élő magyar kulturális civil szervezetek vezetői találkozhassanak egymással. Sajnos az úgynevezett ernyőszervezetek, a Csemadok, az EMKE, a KMKSZ uralták a határon túli magyarok ügyeit, és a kisebb szervezetek napi problémáival nem foglalkozott senki. Úgy is szoktuk mondani – tette hozzá *Romhányi András* -, ezek elvesztek a globalításban, az erdőtől nem látták a fát. A találkozó alapcélja tehát az, hogy minden szervezet között közvetlen párbeszéd alakulhasson ki, tapasztalatcsere történjék, és együttműködés jöjjön létre.

Bálintné Kovács Júlia

Romhányi András

Romhányi elmondta azt is, hogy a Fórumon történő felszólalásokból kiderült, hogy az utóbbi idők problémaköre többnyire mindenhol azonos. Mint fogalmazott: azt jelzik határon túlról, hogy a politika nagyon erősen – sokszor erőszakosan – rányomja bélyegét a működésükre, tulajdonképpen ellehetetlenítve a civil szervezeteket. Ezért ma, még nagyobb szükség van a közös gondolkodásra, a találkozókra, és együtt kell, megfejtjük, hogy reagáljuk le a jelenséget – vélte a találkozó főrendezője.

Bálintné Kovács Júlia erdélyi örmény vezetőként a tizenháromból mindössze egyetlen fórumot hagyott ki eddig. Julika néni – ő kérte, hogy így szólítsuk -, a kolozsvári Arménia Örménymagyar Baráti Társaságot képviseli. Az idén 25 éves fennállását ünneplő egyesületet *Keresztes Zoltán* alapította. Julika néni elmondta: céljuk, hogy felkutassák, ismertté tegyék,

bemutassák, hogy mit tettek az Erdélybe betelepült örmények - akik itt hazára találtak -, az erdélyi kultúráért, építészért, mindenért. Julika néni örömmel beszélt arról, hogy az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek erdélyi munkatársa, sőt munkálkodik a lap helyi postázásában is. Elismerően szólt az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületről, hiszen megjelenésenként félezer lapszámot kapnak térítésmentesen, és ez óriási dolog számukra.

A háromnapos tanácskozás főbb gondolatait záróközleményben összegezték. Ebben többek között rögzítik, hogy változatlanul fontosnak tartják magyarságunk és keresztény gyökereink vállalását, nemzettudatunk megőrzését, hagyományaink és kulturális értékeink bemutatását, megismertetését, elfogadtatását Európában és a világban.

Esztergály Zsófia, Pesty László

Bögözi Attila

Örmény múltidézés Erzsébetvárosban

- részlet

Egész napos programmal emlékeztek Erzsébetvárosban az örmény főtemplom alapkövetételének 250. évfordulójára. A templom múltja, története gazdag, akárcsak az építő örmény közösségé, jövőjét azonban intő jelként összegzi mai, aszimmetrikus arculata, ami egy 1927-es vihar következménye. Akkor egy szélvihar lesodorta az északnyugati torony sisakját, amit azóta sem sikerült visszaállítani.

A 250 éves évfordulón tartott szentmise és emlékülés résztvevői

Az örmény templomban az ünnepi alkalmából tartott kétnyelvű – román-magyar – szentmisét *Babota Tibor* Erzsébetvárosban beszolgáló medgyesi római katolikus lelkész, szentszéki tanácsos celebrálta, s a mai erzsébetvárosi etnikai viszonyokról sokat elmond, hogy még a *Mi atyánk* is csak román nyelven hangzott el.

Az 1568-as vallási toleranciát törvénybe iktató Marosvásárhelyről érkező újságírónak ez még akkor is meghökkenítő, ha tudja, a hozzá tartozó településekkel (Szászernye, Magyarsáros) együtt Erzsébetváros ma alig 7-8 ezer lelket számláló kisváros, ahol a magyarok lélekszáma nem éri el a kilenc százalékot, s ezen belül a hét százaléknyi református mellett alig másfél százaléknyi a római-katolikusok aránya, aminél csak fél

százalékkal több a görög-katolikusoké. Így örmény katolikus jóformán már nem is él Erzsébetvárosban, saját papra pedig még a római katolikusoknak sem telik. Ezek a számarányok nem voltak mindig így, hiszen, ha felütjük a régi krónikákat, azt látjuk, hogy például 1850-ben a lakosság száma bár csak 2224 volt, ebből 689 örmény, 619 magyar, 488 román, 47 német nemzetiségű volt, s 1238 római katolikus mellett 817 görög katolikus és 130 református élt a településen.

Nos, ilyen kisvárosban, nem csoda, hogy ha a közösségi emlékezet szinte mindent számon tart abból, ami a település hírnevét öregbít(het)i.

Felidézett örmény századok

Ilyen esemény volt 1632. november 3-a, amikor Ebesfalván (Erzsébetváros régi neve) született *I. Apafi Mihály* erdélyi fejedelem, vagy 1688, amikor itt adta vissza lelkét teremtőjének *Bornemissza Anna* erdélyi fejedelemasszony. Egy újabb jeles eseményre egészen 1773-ig kellett várni, amikor az Erzsébet vendéglő épületében szállt meg *II. József császár*. Idős erzsébetvárosiak még ma is büszkén mutogatják az egykori épületet, melyen ma a Tárna Hotel és a városi könyvtár osztozik. Száznegyven évvel később, egy